

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

P8_TA(2019)0044

Διαφοροποιημένη ολοκλήρωση**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με τη διαφοροποιημένη ολοκλήρωση (2018/2093(INI))**

(2020/C 411/19)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής της 1ης Μαρτίου 2017 για το μέλλον της Ευρώπης: Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025 (COM(2017)2025) και τα έγγραφα προβληματισμού που τη συνοδεύουν σχετικά με το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, το μέλλον της ευρωπαϊκής άμυνας, την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, την τιάσωση της παγκοσμιοποίησης και την κοινωνική διάσταση της Ευρώπης,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Φεβρουαρίου 2017 σχετικά με τη βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τις δυνατότητες της Συνθήκης της Λισαβόνας ⁽¹⁾,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 16ης Φεβρουαρίου 2017 σχετικά με πιθανές εξελίξεις και αναπροσαρμογές στην τρέχουσα θεσμική δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁾,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τα προβλήματα συνταγματικής φύσης από μια πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ⁽³⁾,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής και της Επιτροπής Προϋπολογισμών (A8-0402/2018),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση είναι ένας πολύσημος όρος που μπορεί να καθορίζει διάφορα φαινόμενα τόσο από πολιτική όσο και από τεχνική σκοπιά·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαδικασίες ολοκλήρωσης στην ΕΕ χαρακτηρίζονται από ποικιλόμορφες καταστάσεις που αυξάνονται με ταχύ ρυθμό, κάτι που συνεπάγεται τη διαφοροποιημένη ολοκλήρωση, στο πλαίσιο τόσο του πρωτογενούς όσο και του παράγωγου δικαίου·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές αντιλήψεις της διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη που έχουν υπάρξει μέλη της Ένωσης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα μπορεί να φέρει θετικές συνδηλώσεις και να συνδέεται με την ιδέα της συγκρότησης μιας πρωτοπόρου ομάδας, η οποία έχει ως στόχο την επίτευξη ταχύτερης προόδου όσον αφορά την εμβάθυνση της ολοκλήρωσης, ενώ στα κράτη μέλη που προσχώρησαν πιο πρόσφατα στην Ένωση εκλαμβάνεται συχνά ως δρόμος προς τη δημιουργία κρατών μελών πρώτης και δεύτερης κατηγορίας·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση αναφέρεται επίσης σε ευρύ φάσμα διαφορετικών μηχανισμών, καθένας εκ των οποίων μπορεί να επιφέρει πολύ διαφορετικό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι μπορεί να γίνει διάκριση ανάμεσα στη χρονική διαφοροποίηση ή αλλιώς την Ευρώπη πολλών ταχυτήτων, όπου οι στόχοι είναι οι ίδιοι αλλά η ταχύτητα που απαιτείται για την επίτευξή τους ποικίλλει, την τροπική διαφοροποίηση ή αλλιώς την Ευρώπη «α λα καρτ», και τη χωρική διαφοροποίηση, η οποία συχνά αποκαλείται «μεταβλητή γεωμετρία»·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφοροποίηση έχει υπάρξει σταθερό χαρακτηριστικό της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης όχι μόνο στους τομείς αρμοδιότητας της ΕΕ, αλλά και σε άλλους, και ότι μερικές φορές έχει καταστήσει δυνατή την ταυτόχρονη επιδίωξη της εμβάθυνσης και της διεύρυνσης της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούμε να αντιπαραθέσουμε τη διαφοροποίηση και την ολοκλήρωση ούτε μπορούμε να παρουσιάσουμε τη διαφοροποίηση ως καινοτόμο πορεία για το μέλλον της Ένωσης·

⁽¹⁾ ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 215.⁽²⁾ ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 201.⁽³⁾ ΕΕ C 468 της 15.12.2016, σ. 176.

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εάν η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση μπορεί να αποτελέσει πρακτική λύση για την προώθηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, θα πρέπει να αξιοποιηθεί με φειδώ και εντός στενά ορισμένων ορίων, λόγω του κινδύνου κατακερματισμού της Ένωσης και του θεσμικού της πλαισίου· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τελικός στόχος της διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης θα πρέπει να είναι η προώθηση της συμμετοχής, και όχι ο αποκλεισμός, των κρατών μελών·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πείρα δείχνει πως, εάν η αλληλεξάρτηση λειτουργεί ως παράγοντας ολοκλήρωσης, η πολιτικοποίηση συχνά λειτουργεί ως εμπόδιο σε αυτή· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, οι τομείς πολιτικής της ΕΕ με τη βαθύτερη ολοκλήρωση, όπως η εναρμόνιση και η ρύθμιση της εσωτερικής αγοράς, είναι κατά κύριο λόγο οι λιγότερο πολιτικοποιημένοι, ενώ η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση φαίνεται πως είναι πλέον πιθανό να προκύψει σε τομείς πολιτικής που χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό πολιτικής πόλωσης, όπως η νομισματική πολιτική, η άμυνα, ο έλεγχος των συνόρων, τα θεμελιώδη δικαιώματα ή η φορολογία·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημιουργία πολιτικών συνδέσμων και αλληλεξάρτησης μεταξύ των κρατών μελών συνεισφέρει αποφασιστικά στην ολοκλήρωσή τους εντός της Ένωσης·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Συνθήκες προβλέπουν για τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να υιοθετούν διαφορετικές οδούς ολοκλήρωσης, ήτοι μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας (άρθρο 20 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)) και της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (άρθρο 46 ΣΕΕ), χωρίς ωστόσο να περιέχουν διατάξεις για μόνιμη ευελιξία ή διαφοροποιημένη ολοκλήρωση ως μακροπρόθεσμο στόχο ή αρχή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαφορετικές αυτές οδοί ολοκλήρωσης θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο σε περιορισμένο αριθμό πολιτικών, θα πρέπει να είναι πολυσυμμετοχικές, ώστε να επιτρέπουν σε όλα τα κράτη μέλη να συμμετέχουν, και δεν θα πρέπει να υπονομεύουν τη διαδικασία δημιουργίας μιας διαρκώς στενότερης Ένωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 1 ΣΕΕ· λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη ότι η ενισχυμένη συνεργασία στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφαλείας και άμυνας αποτελεί πλέον πραγματικότητα και συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας πραγματικής Ευρωπαϊκής Αμυντικής Ένωσης·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, με εξαίρεση τον φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, όλες οι υφιστάμενες περιπτώσεις διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης θα μπορούσαν να έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, εάν το προέβλεπε το άρθρο 329 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντί της ομοφωνίας·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες μορφές διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης μπορεί να επιφέρουν κεντρομόλο επίδραση, έλκοντας περισσότερα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία αργότερα·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία διαφοροποίησης έχει οδηγήσει στη δημιουργία πρωτοβουλιών εντός του ενωσιακού νομικού πλαισίου, αλλά και σε πιο ευέλικτες διακυβερνητικές νομικές ρυθμίσεις, οι οποίες οδήγησαν στη δημιουργία ενός σύνθετου συστήματος που οι πολίτες δυσκολεύονται να κατανοήσουν·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη δεν είναι οι μόνοι δυνητικοί παράγοντες διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) ⁽¹⁾ επιτρέπει ήδη τη διακρατική συνεργασία βάσει κοινού συμφέροντος·
1. επιμένει ότι η συζήτηση σχετικά με τη διαφοροποιημένη ολοκλήρωση δεν θα πρέπει να αφορά το κατά πόσο είμαστε υπέρ ή κατά της διαφοροποίησης, αλλά την εξεύρεση των καλύτερων δυνατών τρόπων να καταστεί λειτουργική η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση, πράγμα που ήδη αποτελεί πολιτική πραγματικότητα, εντός του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ, προς το συμφέρον της Ένωσης και των πολιτών της·
2. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τα συμπεράσματά του, οι διακυβερνητικές δομές και διαδικασίες λήψης αποφάσεων αυξάνουν την πολυπλοκότητα της θεσμικής ευθύνης, μειώνουν τη διαφάνεια και τη δημοκρατική λογοδοσία, και ότι η κοινοτική μέθοδος είναι η πλέον ενδεδειγμένη για τη λειτουργία της Ένωσης·
3. θεωρεί ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την ιδέα ότι η Ευρώπη δεν λειτουργεί στη βάση μιας προσέγγισης «ενιαίας αντιμετώπισης», και θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες και στις επιθυμίες των πολιτών της· πιστεύει ότι μερικές φορές ενδέχεται να είναι αναγκαία η διαφοροποίηση για τους σκοπούς της ανάληψης νέων ευρωπαϊκών έργων και για την αντιμετώπιση του αδιεξόδου που προκύπτει από εθνικές πολιτικές περιστάσεις που δεν σχετίζονται με το κοινό εγχείρημα· πιστεύει, επιπλέον, ότι θα πρέπει να χρησιμοποιείται ρεαλιστικά ως συνταγματικό μέσο για να διασφαλίζεται η ευελιξία, χωρίς να υπονομεύονται το γενικό συμφέρον της Ένωσης και η ισότητα των δικαιωμάτων και ευκαιριών μεταξύ των πολιτών· επαναλαμβάνει ότι η διαφοροποίηση θα πρέπει να νοείται μόνον ως προσωρινό βήμα προς τη χάραξη πιο αποτελεσματικών και ολοκληρωμένων πολιτικών·

⁽¹⁾ ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19.

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

4. θεωρεί ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πρέπει να αφιερώσει τον απαιτούμενο χρόνο για να διαμορφώσει το ευρωπαϊκό θεματολόγιο, να καταδείξει τα οφέλη που αποφέρουν οι κοινές δράσεις και να επιχειρήσει να πείσει όλα τα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στις εν λόγω δράσεις· υπογραμμίζει ότι οποιοδήποτε είδος διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης συμφωνηθεί αποτελεί, ως εκ τούτου, τη δεύτερη καλύτερη επιλογή και όχι στρατηγική προτεραιότητα·
5. επαναλαμβάνει την πεποίθησή του ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση πρέπει, όπως προβλέπουν τα άρθρα 20 και 46 ΣΕΕ, να παραμένει ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη και να λειτουργεί ως υπόδειγμα βαθύτερης ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, όπου κανένα κράτος μέλος δεν εξαιρείται μακροπρόθεσμα από κάποια πολιτική, και δεν θα πρέπει να νοείται ως μέσο διευκόλυνσης λύσεων «α λα καρτ», οι οποίες απειλούν να υπονομεύσουν την ενωσιακή μέθοδο και το θεσμικό σύστημα της ΕΕ·
6. επιβεβαιώνει ότι οποιοδήποτε είδους πρωτοβουλία διαφοροποίησης που οδηγεί στη δημιουργία ή στην αντίληψη της δημιουργίας κρατών μελών πρώτης και δεύτερης κατηγορίας θα αποτελούσε σημαντική πολιτική αποτυχία με δυσμενείς συνέπειες για το ενωσιακό εγχείρημα·
7. ζητεί όλα τα μελλοντικά μοντέλα διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης να σχεδιαστούν κατά τρόπο ώστε να προσφέρουν κίνητρα και αμέριστη υποστήριξη για τις προσπάθειες οικονομικής ανάπτυξης και μετατροπής των κρατών μελών που προσβλέπουν στην επιλογή συμμετοχής, προκειμένου να εκπληρώσουν σε εύλογο χρονικό διάστημα τα αναγκαία κριτήρια·
8. θεωρεί ότι μια κατάλληλη απόκριση στην ανάγκη για ευέλικτα εργαλεία είναι να αντιμετωπιστεί μία από τις ρίζες του προβλήματος· ζητεί, ως εκ τούτου, την περαιτέρω μετατόπιση των διαδικασιών ψηφοφορίας στο Συμβούλιο από την ομοφωνία στην ειδική πλειοψηφία, με χρήση της ρήτρας «γέφυρας» (άρθρο 48 παράγραφος 7 ΣΕΕ)·
9. πιστεύει ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση θα πρέπει πάντα να πραγματοποιείται στο πλαίσιο διατάξεων των Συνθηκών, θα πρέπει να διατηρεί την ενότητα των ενωσιακών θεσμικών οργάνων και θα πρέπει να μην οδηγεί στη δημιουργία παράλληλων θεσμικών ρυθμίσεων που εμμέσως προσκρούουν στο πνεύμα και στις βασικές αρχές της ενωσιακής νομοθεσίας, αλλά αντίθετως θα πρέπει να επιτρέπει τη θέσπιση συγκεκριμένων φορέων, κατά περίπτωση, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων και του ρόλου των ενωσιακών θεσμικών οργάνων· επισημαίνει ότι η ευελιξία και η προσαρμογή στις εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές ιδιαιτερότητες θα μπορούσε να διασφαλίζεται επίσης με διατάξεις του παράγωγου δικαίου·
10. τονίζει ότι η διαφοροποιημένη ολοκλήρωση δεν θα πρέπει να οδηγεί σε πιο σύνθετες διαδικασίες λήψης αποφάσεων που θα υπονόμευαν ενδεχομένως τη δημοκρατική λογοδοσία των ενωσιακών θεσμικών οργάνων·
11. θεωρεί ότι με το Brexit παρέχεται ευκαιρία μετάβασης από μοντέλα που προβλέπουν «ρήτρες απαλλαγής» σε μοντέλα που δεν εισάγουν διακρίσεις και στηρίζουν «ρήτρες προαιρετικής συμμετοχής»· τονίζει ότι με αυτά τα μοντέλα που προβλέπουν «ρήτρες προαιρετικής συμμετοχής», η πρόσδος προς μια «διαρκώς στενότερη ένωση» δεν θα περιορίζεται σε ενιαίες λύσεις με βάση έναν ελάχιστο κοινό παρονομαστή, αλλά θα καθίσταται δυνατή η απαραίτητη για την επίτευξη προόδου ευελιξία, ενώ θα παραμένει ανοικτή η θύρα για τα κράτη μέλη που επιθυμούν και είναι σε θέση να εκπληρώσουν τα απαραίτητα κριτήρια·
12. ζητεί επιτακτικά η επόμενη αναθεώρηση των Συνθηκών να θέσει σε τάξη την τρέχουσα διαδικασία διαφοροποίησης, και να δώσει τέλος στην πρακτική των μόνιμων απαλλαγών και εξαιρέσεων μεμονωμένων κρατών μελών από το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, καθώς οδηγούν σε αρνητική διαφοροποίηση στο πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, διαστρεβλώνουν την ομοιογένεια του δικαίου της ΕΕ εν γένει και θέτουν σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή της ΕΕ·
13. αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι ίσως να είναι αναγκαίες ορισμένες μεταβατικές περίοδοι για τα νέα μέλη, αλλά μόνο σε εξαιρετική και προσωρινή βάση και κατά περίπτωση· επιμένει ότι θα πρέπει να θεσπιστούν ορισμένες σαφείς και εφαρμοστέες νομικές διατάξεις, προκειμένου να αποφευχθεί η διαιώνιση των περιόδων αυτών·
14. επιμένει, ως εκ τούτου, ότι για την προσχώρηση στην ΕΕ θα απαιτείται η πλήρης συμμόρφωση με το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ σε όλους τους τομείς πολιτικής, ενώ στις χώρες που επιθυμούν να συνεργαστούν στενά με την ΕΕ, αλλά δεν είναι πρόθυμες να δεσμευτούν όσον αφορά την πλήρη συμμόρφωση με το πρωτογενές δίκαιο, και οι οποίες δεν επιθυμούν ή δεν μπορούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ, θα πρέπει να προσφέρεται κάποιας μορφής εταιρική σχέση· θεωρεί ότι η εν λόγω σχέση θα πρέπει να συνοδεύεται από υποχρεώσεις που αντιστοιχούν στα συνδεδεμένα δικαιώματα, όπως μια συνεισφορά στον προϋπολογισμό της ΕΕ, και θα πρέπει να εξαρτάται από τον σεβασμό των θεμελιωδών αξιών της ένωσης, του κράτους δικαίου και, σε περίπτωση συμμετοχής στην εσωτερική αγορά, των τεσσάρων ελευθεριών·

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

15. υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο σεβασμός και η διασφάλιση των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μιας κοινότητας βασισμένης σε αξίες, και συνδέουν τα κράτη μέλη μεταξύ τους· θεωρεί, επομένως, ότι η διαφοροποίηση δεν θα πρέπει να επιτρέπεται όσον αφορά τον σεβασμό των υφιστάμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ· επιμένει, επίσης, ότι η διαφοροποίηση δεν θα πρέπει να επιτρέπεται σε τομείς πολιτικής όπου είναι δυνατόν μη συμμετέχοντα κράτη μέλη να παραγάγουν αρνητικές εξωτερικότητες, όπως το οικονομικό ή κοινωνικό ντάμπινγκ· καλεί επιτακτικά την Επιτροπή να εξετάζει προσεκτικά κάθε πιθανή φυγόκεντρο επίδραση, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα, όταν υποβάλλει πρόταση για ενισχυμένη συνεργασία·

16. υπενθυμίζει τη σύστασή του να προσδιοριστεί μια εταιρική σχέση, με σκοπό να δημιουργηθεί ένας κύκλος εταίρων γύρω από την ΕΕ απαρτιζόμενος από κράτη που δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να ενταχθούν στην Ένωση, αλλά επιθυμούν παρ' όλα αυτά μια στενή σχέση με την ΕΕ ⁽¹⁾·

17. προτείνει να θεσπιστεί ειδική διαδικασία η οποία θα επιτρέπει την ενσωμάτωση των διατάξεων των ενισχυμένων συνεργασιών στο κεκτημένο της ΕΕ μετά από αριθμό ετών, όταν θα έχει δρομολογηθεί η ενισχυμένη συνεργασία από αριθμό κρατών που αντιπροσωπεύουν την ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο, και αφότου θα έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·

18. υπογραμμίζει το γεγονός ότι η ευελιξία και η διαφοροποίηση θα πρέπει να συμβαδίζουν με την ενίσχυση των κοινών κανόνων σε βασικούς τομείς, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η διαφοροποίηση δεν οδηγεί σε πολιτικό κατακερματισμό· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι ένα μελλοντικό ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να περιλαμβάνει ευρωπαϊκούς πυλώνες όσον αφορά τα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά δικαιώματα οι οποίοι δεν θα είναι εφικτό να παρακάμπτονται·

19. αναγνωρίζει ότι η περιφερειακή συνεργασία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και θεωρεί ότι η περαιτέρω ανάπτυξη της ενέχει υψηλές δυνατότητες για την εδραίωση και την εμβάθυνση της ολοκλήρωσης, με την προσαρμογή της στις τοπικές ιδιαιτερότητες και στην προθυμία για συνεργασία·

20. συνιστά να αναπτυχθούν κατάλληλα μέσα στην ενωσιακή νομοθεσία και να καταρτιστεί προϋπολογισμός για τον έλεγχο των διασυνοριακών πρωτοβουλιών εντός της ΕΕ σε ζητήματα πανενωσιακού ενδιαφέροντος, τα οποία θα μπορούσαν ενδεχομένως να μετατραπούν σε νομοθετικές προτάσεις ή σε περιπτώσεις ενισχυμένης συνεργασίας·

21. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 252 της 18.7.2018, σ. 207.